

Pieczna zastępcza w województwie opolskim w 2021 r.

07.07.2022 r.

 3,0%

wzrost liczby dzieci w pieczy zastępczej w relacji do 2020 r.

W województwie opolskim na koniec 2021 r. w pieczy zastępczej przebywało 2,0 tys. dzieci pozbawionych całkowicie lub częściowo opieki rodziny naturalnej, w tym 1,6 tys. w pieczy rodzinnej. W porównaniu z 2020 r. liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej zwiększyła się.

Rodzinna piecza zastępcza

Rodzinna piecza zastępcza może być sprawowana w formie rodziny zastępczej oraz rodzinnego domu dziecka. W województwie opolskim na koniec 2021 r. opiekę nad dziećmi sprawowało 978 rodzin zastępczych oraz 22 rodzinne domy dziecka. W skali roku liczba rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka zwiększyła się. Względem 2012 r. odnotowano spadek liczby rodzin zastępczych, a wzrost liczby rodzinnych domów dziecka.

W 2021 r. odnotowano wzrost zarówno liczby rodzin zastępczych jak i rodzinnych domów dziecka w relacji do 2020 r.

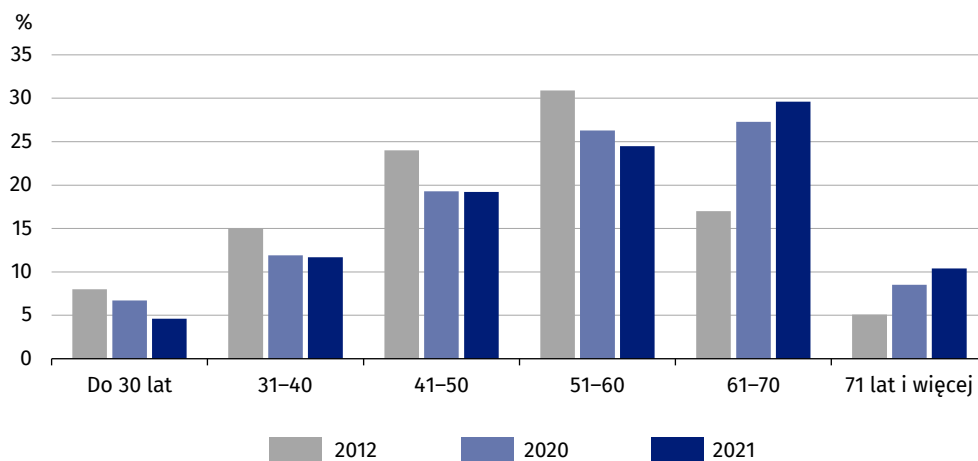
Tablica 1. Rodzinna piecza zastępcza
stan w dniu 31 grudnia

Wyszczególnienie	2012	2020	2021		
	w liczbach bezwzględnych			2012=100	2020=100
Rodziny zastępcze	1072	957	978	91,2	102,2
Spokrewnione z dzieckiem	708	594	618	87,3	104,0
Niezawodowe	332	304	299	90,1	98,4
Zawodowe ^a	32	59	61	190,6	103,4
Rodzinne domy dziecka	7	18	22	3razy	122,2

a Obejmują zawodowe rodziny specjalistyczne oraz rodziny pełniące funkcję pogotowia rodzinnego oraz w 2012 r. – zawodową niespokrewnioną z dzieckiem wielodzietną rodzinę zastępczą.

Funkcji rodzinnej pieczy zastępczej najczęściej podejmowały się małżeństwa, jednak ich odsetek w województwie małał na rzecz odsetka osób samotnych. Na koniec 2021 r. udział małżeństw był o 5,4 p. proc. niższy niż notowany w 2012 r.

Wykres 1. Struktura osób pełniących funkcję rodzinnej pieczy zastępczej według grup wieku stan w dniu 31 grudnia

Podobnie, jak przed rokiem funkcji rodzinnej pieczy zastępczej najczęściej podejmowały się osoby w grupie wieku 61–70 lat, a ich udział w końcu 2021 r. ukształtował się na poziomie 29,6% (przed rokiem – 27,3%). W 2012 r. funkcję tę natomiast najczęściej sprawowały osoby w grupie wieku 51–60 lat (30,9%).

W rodzinnej pieczy zastępczej w końcu 2021 r. przebywało łącznie 1,6 tys. dzieci (wśród których nieznacznie przeważały dziewczęta). W odniesieniu do 2020 r. ich liczba zwiększyła się o 5,3%, a w relacji do 2012 r. zmniejszyła się o 0,8%. Spośród wszystkich dzieci objętych rodzinną pieczą zastępczą, zdecydowana większość, podobnie jak w latach 2020 i 2012, przebywała w rodzinach zastępczych. Na koniec 2021 r. udział dzieci przebywających w rodzinnych domach dziecka względem 2012 r. zwiększył się 4-krotnie.

Tablica 2. Dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej stan w dniu 31 grudnia

Wyszczególnienie	2012	2020	2021		
	w liczbach bezwzględnych			2012=100	2020=100
W rodzinach zastępczych	1536	1371	1411	91,9	102,9
w tym w wieku do 18 roku życia	1375	1156	1196	87,0	103,5
W rodzinnych domach dziecka	39	114	152	4razy	133,3
w tym w wieku do 18 roku życia	38	101	137	4razy	135,6

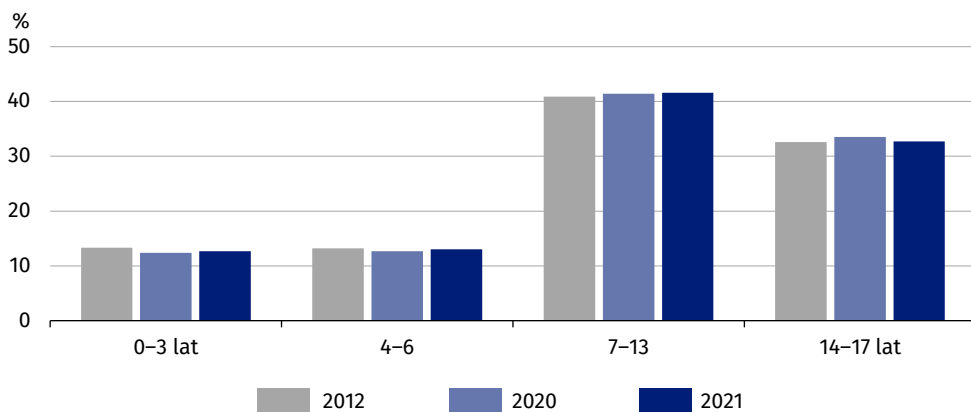
Analizując liczbę dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych według typu rodziny, można zauważyć, że najwięcej ich przebywało w rodzinach spokrewnionych. Wśród wszystkich typów rodzin zastępczych udział liczby dzieci w rodzinach spokrewnionych w końcu 2021 r. wyniósł 56,6%, co w skali roku oznacza wzrost o 0,9 p. proc., a w relacji do 2012 r. spadek o 3,8 p. proc.

W końcu 2021 r. dzieci do 18 roku życia stanowiły 85,3% wszystkich dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w województwie, podczas gdy w 2012 r. – 89,7%. Analiza poszczególnych grup wieku wykazała, że w omawianych latach najwyższy odsetek stanowiły dzieci w grupie wieku 7–13 lat. Ich udział kształtował się w województwie na poziomie ok. 41%. Najniższe odsetki (oscylujące w granicach 12–13%) w analizowanym okresie stanowiły dzieci w grupach wieku 0–3 oraz 4–6 lat.

W 2021 r. dzieci do 18 roku życia stanowiły 85,3% ogólnej liczby dzieci objętych rodzinną pieczą zastępczą

Wykres 2. Struktura dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej do 18 roku życia według grup wieku

stan w dniu 31 grudnia

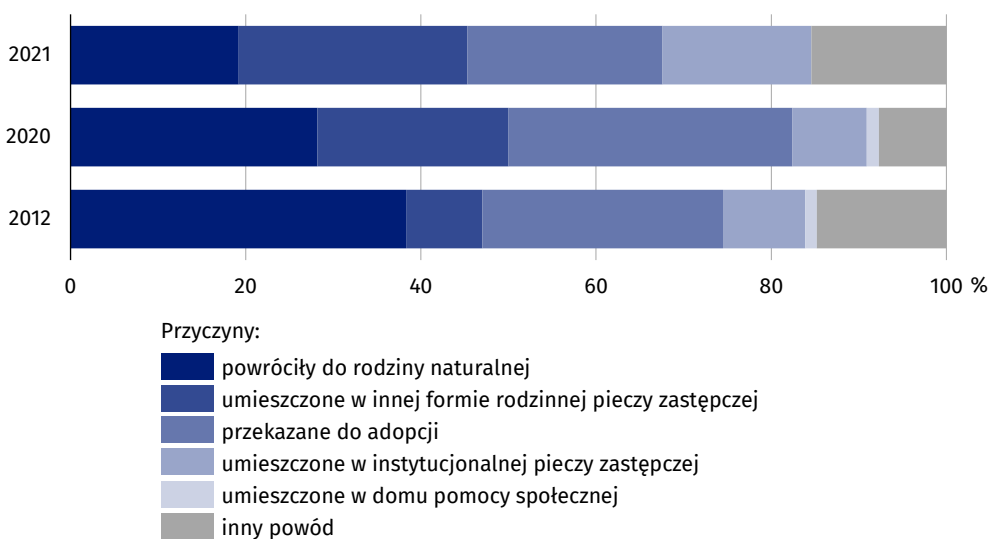

Na koniec 2021 r. w rodzinnej pieczy zastępczej przebywało 165 dzieci posiadających orzeczenie o niepełnosprawności, a 54 było sierotami.

W 2021 r. rodzinną pieczę zastępczą opuściło 188 dzieci w wieku do 18 roku życia, tj. więcej o 32,4% niż przed rokiem i o 26,2% w stosunku do 2012 r. Najczęstszym powodem opuszczenia przez niepełnoletnich wychowanków pieczy rodzinnej w 2021 r. było umieszczenie w innej formie rodzinnej pieczy zastępczej (26,1%), natomiast w 2020 r. przekazanie do adopcji, a w 2012 r. powrót do rodziny naturalnej (odpowiednio: 32,4% oraz 38,3%).

W 2021 r. najczęstszą przyczyną opuszczenia przez osoby niepełnoletnie rodzinnej pieczy zastępczej było umieszczenie w innej formie rodzinnej pieczy zastępczej

Wykres 3. Struktura dzieci do 18 roku życia, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą według przyczyn

Ponadto w 2021 r. rodzinną pieczę zastępczą opuściło 77 podopiecznych w wieku powyżej 18 roku życia. W stosunku do 2020 r. oraz 2012 r. ich liczba zmniejszyła się (po 23,8%). Spośród osób pełnoletnich, odsetek wychowanków, którzy w 2021 r. usamodzielnili się wynosił 62,3% i w relacji do 2012 r. był prawie 2-krotnie wyższy.

Instytucjonalna piecza zastępcza

Instytucjonalna piecza zastępcza, która zapewnia stałą opiekę całodobową, może być sprawowana w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej oraz w interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym. W województwie opolskim w ramach instytucjonalnej pieczy zastępczej funkcjonowały tylko placówki opiekuńczo-wychowawcze i na koniec 2021 r. było ich 25. W skali roku ich liczba nie uległa zmianie, a względem 2012 r. wzrosła o 31,6%. Podobnie jak przed rokiem najwięcej odnotowano

placówek typu socjalizacyjnego. Na koniec 2021 r. stanowiły 96,0% wszystkich placówek opiekuńczo-wychowawczych w województwie, przed rokiem – 92,0%, a w 2012 r. – 73,7%.

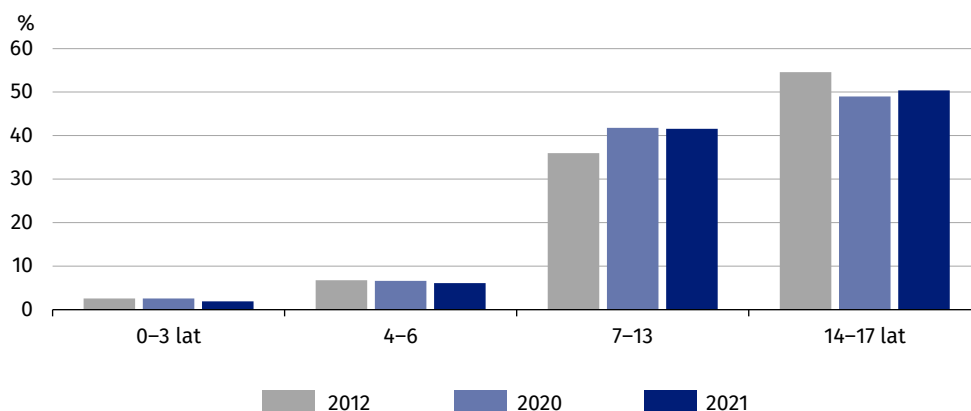
Placówki opiekuńczo-wychowawcze w końcu 2021 r. dysponowały łącznie 450 miejscami dla podopiecznych (w tym 96,9% w placówkach typu socjalizacyjnego). W relacji do 2020 r. ich liczba zmniejszyła się o 9,8%, a w stosunku do 2012 r. o 19,9%.

Tablica 3. Placówki instytucjonalnej pieczy zastępczej
stan w dniu 31 grudnia

Wyszczególnienie	2012	2020	2021		
	w liczbach bezwzględnych			2012=100	2020=100
Placówki	19	25	25	131,6	100,0
w tym socjalizacyjne	14	23	24	171,4	104,3
Miejsca	562	499	450	80,1	90,2
w tym w placówkach socjalizacyjnych	428	455	436	101,9	95,8
Wychowankowie	498	432	411	82,5	95,1
w tym w placówkach socjalizacyjnych	425	403	398	93,6	98,8

W placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie województwa opolskiego w końcu 2021 r. przebywało łącznie 411 wychowanków (w skali roku spadek o 4,9%, a w odniesieniu do 2012 r. o 17,5%), z czego zdecydowana większość w placówkach socjalizacyjnych. Podobnie jak rok wcześniej oraz w 2012 r. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych przebywało więcej chłopców niż dziewcząt.

Wykres 4. Struktura wychowanków placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej do 18 roku życia według grup wieku
stan w dniu 31 grudnia

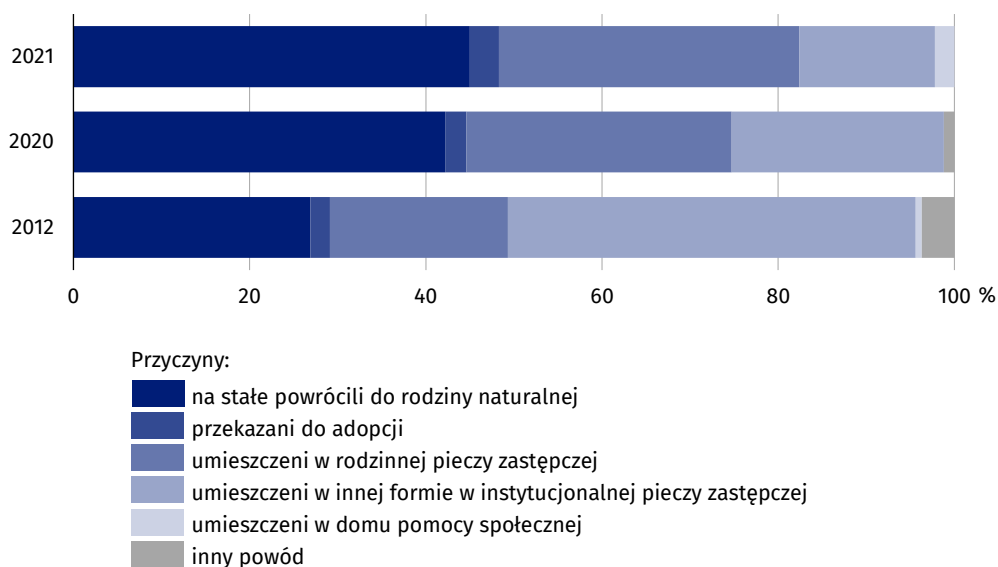
Udział dzieci do 18 roku życia w ogólnej liczbie wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej na koniec 2021 r. wyniósł 91,2%, podczas gdy przed rokiem – 90,7%, a w 2012 r. – 93,8%. Analiza poszczególnych grup wieku wykazała, że najbardziej liczną grupę podopiecznych stanowiły osoby w grupie wieku, tj. 14–17 lat, a ich udział w końcu 2021 r. wyniósł 46,0% (przed rokiem – 44,4%, a w 2012 r. – 51,2%). Najmniej liczną grupą wychowanków były dzieci najmłodsze (w wieku 0–3 lata). Ich odsetek w 2021 r. nie przekraczał 2,0%, natomiast w latach 2020 i 2012 – 2,5%.

W 2021 r. wychowankowie do 18 roku życia stanowili 91,2% ogółu osób objętych instytucjonalną pieczą zastępczą

Osoby niepełnosprawne, tj. takie, które posiadają orzeczenie o niepełnosprawności w 2021 r. stanowiły 9,7% wszystkich wychowanków pieczy instytucjonalnej w województwie. Względem lat 2020 oraz 2012 ich odsetek zwiększył się (odpowiednio: o 2,1 p. proc. oraz o 2,5 p. proc.).

W 2021 r. placówki opiekuńczo-wychowawcze opuściło 91 dzieci w wieku do 18 roku życia, tj. więcej o 9,6% niż rok wcześniej, a o 32,1% mniej w porównaniu z 2012 r. Podobnie jak przed rokiem najczęstszą przyczyną, dla której podopieczni opuszczali placówki był powrót na stałe do rodziny naturalnej, natomiast w 2012 r. umieszczenie w innej formie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Wykres 5. Struktura wychowanków do 18 roku życia, którzy ubyli z placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej według przyczyn

Ponadto w 2021 r. z placówek opiekuńczo-wychowawczych ubyło 46 wychowanków pełnoletnich (mniej o 27,0% niż przed rokiem oraz o 17,9% w relacji do 2012 r.), spośród których 84,8% usamodzielniało się.

Pracę w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w ramach wolontariatu w 2021 r. wspierało 16 wolontariuszy, podczas gdy rok wcześniej – 22, a w 2012 r. – 61.

* * *

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Opolu
Dyrektor Janina Kuźmicka
Tel: 77 453 14 52

Rozpowszechnianie:
Rzecznik Prasowy Urzędu Statystycznego w Opolu
Monika Bartel
Tel: 77 423 09 75

 www.opole.stat.gov.pl

 [@Opole_STAT](https://twitter.com/Opole_STAT)

 [@USOpole](https://www.facebook.com/USOpole)

Powiązane opracowania

[Piecza zastępcza w województwie opolskim w 2020 r.](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Warunki życia ludności, pomoc społeczna](#)